

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 6. De divortio quoad conjugale vinculum per libellum Repudii?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

batur. An autem ex hoc facto rectè colligatur, illud æquivalere statuto Papæ, ut Papæ, non omnes affirmabunt eâ certitudine, quam volunt oppositi.

1648. His addi potest notissima controversia: *an Religiosus super solemnî voto castitatis, saltem ex causa publica dispensari valeat?* nam licet sint relationes plurium fidei dignorum affirmantium, sic dispensatum esse à summo Pontifice; negativam tamen sequitur D. Thomas 2. 2. qu. 88. novissimè Cardinal. Capisuechus *Controvers. 11. de vot. solemn. q. unic. per totum, signanter pag. 270. vers. rejecta igitur*, dicens: quòd cum ea (nimirum sententiâ negante) *transcunt communiter Thomistæ, qui in hac re Thomistarum nomine digni sunt; post quæ addit: Et procul dubio non solum sanior est, Et certior opinio Sc. cuius doctrinam, Magistralem, Cardinalis Albitius, latè ac doctè defensam, affirmat Vincentius de Justis de dispens. matrim. l. 3. c. 15. in appendice subnexa à num. 2. nec propterea Divo Thomæ, & sequacibus rectè obijciatur, illud absurdissimum illatum à Dianæ argumento, quòd Divus Thomas, & sequaces ejus, negantes Pontifici potestatem dispensandi ad matrimonium in voto solemnî castitatis, negent Pontifici infallibilem assistentiam Spiritûs Sancti in materia Sacramentorum?* his præmissis:

1649. Resp. non esse meæ mentis hic, de alterutra contradicentium parte quidquam asserere; sed utramque solùm à me relatam, ut utriusque partis fundamenta speculativæ duntaxat considerationi aliorum proponerem; qui ceteroquin pro Reverentia, & potestate summorum Pontificum asserenda, spectatâ praxi, præsertim ex tam frequenti usu ejus, prout allegatur, omnino standum judico; & S. Matris Ecclesiæ judicio me penitus submitto.

§. 5.

De divortio conjugalis vinculi converso uno infidelium conjugum.

1650. Etsi legitima infidelium matrimonia non sint indissolubilia jure naturali, sed solùm positivo divino, atque ad eò nullo

jure humano, dissolvi tamen posse ex revelatione divina in certis casibus matrimonia eorum, etiam in infidelitate contracta, & consummata, ex sequentibus constabit. Nam si cum uno infidelium, ad veram fidem converso, alter conjugum nec physicè, nec moraliter pacificè vivere, ac permanere velit, conversus licitè, ac validè ab illo recedit, & aliud matrimonium cum fidei celebrare potest, ut dictum est à num. 752. matrimonium tamen illud, quod inter ipsum, & alterum remanentem in perfidia celebratum fuit, non solvitur ipso facto secutæ in uno conversionis, ut quidam volunt; sed primò per novum cum fidei contractum, secundùm dicta à num. 755. Not. tamen ex num. 757. conversum ab infidelitate tam diu manere ligatum vinculo prioris matrimonii ante conversionem legitimè initii cum infidei, quàm diu iste ab illo non recedit, vel physicè, vel moraliter juxta expositionem in num. 752. & conversus aliud matrimonium celebret cum fidei ex num. 755. *Et seq. ubi plurima dedimus ad hanc materiam spectantia; v. g. an infidelis conversus, altero recitante illi pacificè cohabitare, licitè assumat sacros ordines?* de quo V. num. 757. an eorum matrimonium solvatur professione religiosâ? an post conversionem separandi sint, si tempore infidelitatis contraxerunt in gradu prohibito? &c. de quibus egimus à num. 749.

§. 6.

De divortio quoad conjugale vinculum per libellum Repudii?

Repudium descripsimus num. 744. olim in lege veteri, fuisse in usu, DEI permisso, dictum est num. 745. *Et seq. in lege autem Evangelica repudium omnino sublatum esse per Christum, etiam causâ fornicationis, à num. 745. quare omnino certum est, libellum repudii, consequenter divortium quoad conjugale vinculum, sine dispensatione divina, etiam ex causâ fornicationis, seu adulterii, per unum ex legitimè conjugatis commissi, non modo illicitum, sed etiam invalidum esse lege divinâ, prout loco cit. ostensum est. Hinc qui Uxorem legitimè ductam, di-*

mitteret post legem Christi, ac aliam duceret, cum hac nulliter contraheret. Nam stante priori matrimonio adest impedimentum, nempe ligaminis, jure divino dirimens matrimonium cum alia, ut diximus *num. 738*. Et quamvis in veteri lege cum Patriarchis in pluralitate Uxorum dispensatum à DEO fuerit; hanc tamen dispensationem extensam fuisse quoque ad Gentiles, probabilius negatur *ex n. 741*.

ARTICULUS VIII.

A quo Judice tractari debeat causa divortii quoad vinculum conjugale?

1632. Cum ex generali doctrina constet, quòd causæ matrimoniales pertineant ad Judicem Ecclesiasticum, ut diximus à *num. 1505*. non est dubium, quæstionem de dissolutione matrimonii, quoad ipsum conjugale vinculum, tractari non posse in foro Laico, sed solum Ecclesiastico. Duo tamen adhuc quæri possunt; primum est, an, quando certum, ac manifestum sit, matrimonium aliquod contractum esse nulliter, vel defectu consensûs, vel ob inhabilitatem contrahentium, laborantium aliquo impedimento canonico dirimente, tales conjuges suâ autoritate possint à se invicem recedere, ac ad alia vota transire?

1633. Resp. dissolutionem matrimonii quoad conjugale vinculum non posse fieri sine judicio Ecclesie, etiam propter notorium impedimentum parentelæ, vel alterius causæ, matrimonii nullitatem inducentis; rationem dat Gloss. in *c. Porro. 3. de divort. r. separari*; & in *c. fin. de adulter. quia divortium est pœna*; sed pœna imponi non potest, nisi per Judicem *c. si ve, de conjugibus. §. in hoc. 33. qu. 2.* ergo propriâ autoritate conjunx non potest divortium facere. Verùm hæc ratio convenire non potest præsentî quæstioni; cum hic non agamus de divortio pœnali *ex adulterio*; sed *ex justa causa*, v. g. notoriâ parentelâ, vel alio impedimento matrimonium dirimente. Nec etiam satisfacit Panormitanus, *ibid. num. 2. & 8.* dicens: quòd *plura dicantur notoria, quæ vere non sunt. c. Consulisti. 14. de Appellat.* Adeoque ex eo, quòd parentela dicatur

notoria, non debere rescindi tantum Sacramentum ex sola opinione credentium, adeste impedimentum; sed hoc fieri debere per judicium Ecclesie. Nam etsi in hoc casu non apparenter solum, sed verè notoria foret parentela, adhuc tamen matrimonium semel contractum, sine judicio Ecclesie separari non posset, ut apertè dicitur in *c. Porro. 3. b. t. ubi Alexander III. Ambionensi Episcopo rescribens ait: de Comite Pontini, qui B. Uxorem suam, absq. judicio Ecclesie dimisit*, (quia eam cognatam fuisse Uxoris defunctæ proponit) prudentia tua cognoscat; quòd, si etiam parentela esset publica & notoria, absq. judicio Ecclesie ab ea separari non potuit; quare ipsum ad eam recipendam, quæ petit restitutionem ipsius, districtè compellas; quam, si recipere noluerit, eum, & superinductam, vinculo excommunicationis adstringas. Præterea de H. qui cognatam suam duxit Uxorem: respondemus, quòd non apparentibus accusatoribus, & parentelâ manifestâ, seu publicâ existente (quod credibile non est, nisi essent in primo gradu, vel secundo) tui officii interest, matrimonia illa adhibita gravitate dissolvere, quæ illicitè contracta noscuntur.

Ex hoc textu sequitur, etsi verum esset, quando mulier ob consanguinitatem rejecta est, oblatâ in continenti probatione consanguinitatis, negari restitutionem, juxta *c. Literas. 13. de restitut. spoliat.* consequenter etiam si notoria esset parentela; per hoc tamen non inferri, quòd, sine judicio Ecclesie, matrimonium quoad vinculum dissolvi possit, ubi notoria est parentela. Nam eo casu *spoliato negare restitutionem, & posse rescindere vinculum*, quòd erat saltem in factò, diversa sunt. Quòd autem in *cit. c. Porro* Comes spoliatam recipere debuerit, ex eo factum est, quia nec in continenti parentelam probavit, nec publica fuit, ut dicebatur; vel etiam locum ea exceptio non habuit, si Uxor solum egit possessorio recuperandâ, ut dicemus in seqq.

1634. Sequitur. 2. concedendum esse, quòd, si unus conjugum certò scit, inter se, & alterum esse impedimentum, atq. ad eò matrimonium nullum, ipsum posse, imò debere, etiam sine judicio Ecclesie, se ab illo